

Lesmateriaal

Inhoud

Voorwoord	p. 3
Danstheater AYA	p. 4
SLUIER	p. 5
Theaterregels	p. 6
Filmmateriaal en achtergrondinformatie	p. 7
Voor de voorstelling	
Les 1: Wie ben ik	p. 9
Les 2: Over de streep	p. 13
Na de voorstelling	
Les 3: Romeo & Julia	p. 16
Suggesties voor een nagesprek	p. 18
Bijlage 1, ten behoeve van les 2	p. 20
Bijlage 2, ten behoeve van les 3	p. 21
Colofon	p. 23

Voorwoord

Binnenkort gaat u met uw leerlingen naar de voorstelling 'Sluier' van Danstheater AYA. Onze ervaring leert dat leerlingen gemotiveerder zijn wanneer ze weten waar ze naar toe gaan en wat ze tijdens de voorstelling te wachten staat. Bovendien horen en zien ze vaak meer. Daarom doen wij u in deze handleiding een aantal suggesties ter voorbereiding op het bezoek aan onze voorstelling.

Het lesmateriaal bestaat uit:

- achtergrondinformatie over AYA, Wies Bloemen en de voorstelling 'Sluier'
- regels voor het theaterbezoek
- lessuggesties ter voorbereiding op de voorstelling
- lessuggestie voor de verwerking van de voorstelling
- handleiding voor de nabespreking
- bijlages en dvd

Om uw leerlingen voor te bereiden op het bezoek aan de voorstelling bevelen wij u aan om in ieder geval de dvd te laten zien.

Wij wensen u en uw leerlingen veel plezier bij de voorstelling en met het lesmateriaal!

Vriendelijke groet,

Manuel Segond von Banchet

Danstheater AYA

PS: Danstheater AYA verzorgt ook workshops. Wilt u daar meer over weten, neem dan contact met ons op. Onze contactgegevens vindt u op de achterkant van deze handleiding.

Danstheater AYA

Danstheater AYA maakt brutale en interactieve danstheatervoorstellingen voor jongeren over actuele, schurende thema's die aansluiten bij hun belevingswereld, zoals culturele identiteit, seksualiteit, groepsdruk of populariteit. AYA's voorstellingen zijn krachtig en direct en kenmerken zich door een dynamische mix van dansvormen, speelstijlen en muziek. Als enige gezelschap in Nederland plaatst AYA consequent moderne dans in combinatie met tekst en persoonlijke verhalen van dansers naast populaire uitingen uit de urban culture om jongeren werkelijk aan te spreken in hun eigen taal.

AYA speelt danstheatervoorstellingen in theaters, op scholen van vmbo tot havo-vwo en op locaties. Onze doelgroep bestaat uit jongeren van twaalf tot achttien jaar, die vaak voor het eerst met dans in aanraking komen. AYA wil de mens in al zijn eerlijkheid en kwetsbaarheid laten zien, in zijn puurste essentie, rauw en ongepolijst, voorbij de schoonheid en de ijdelheid. Dans is bij AYA niet uitsluitend een doel maar ook een middel en een taal die jongeren van vandaag aanspreekt. De wens om met jongeren te communiceren over onderwerpen die hen aangaan staat op de eerste plaats. Dat doen we met energieke, directe en eerlijke voorstellingen over onderwerpen die uit hun leven gegrepen zijn. AYA biedt jongeren de kans om dans een belangrijke rol te laten spelen in hun leven.

AYA is in 1990 opgericht door **Wies Bloemen** (1956). Zij maakt danstheater vanuit een passie voor het directe, het aardse, het heftige. Gedurende haar carrière heeft ze een eigen taal ontwikkeld, over alle disciplines heen en los van de publieke opinie. Haar veelzijdigheid en eigenzinnigheid zijn niet alleen terug te vinden in het verloop van haar carrière, maar ook in de voorstellingen zelf. Bloemen richt zich altijd op een maatschappelijke relevantie en op onderwerpen die nu om ons heen spelen.

Sluier

Zij kijkt uit het raam. Er hangt Sluierbewolking. Maar zij wil zon. Hij is zon. Zij wil weten wat zij voelt. Voor hem. Maar hé, dat mag niet. Haar ouders, broers en neven houden een oogje in het zeil. Eén oogje? Nee. Duizend-en-een-oogjes.

Sluier is een ontroerende danstheatervoorstelling over leven tussen twee werelden. Met het ene been in de Nederlandse cultuur. Met het andere been in de cultuur van je ouders. Om die spagaat te kunnen maken, moet je lenig zijn. Vooral in je hart. Dat ontdekken ook Mouna, Chérif, Laila en Karima. Zij zijn de Arabisch-Nederlandse dansers en zangeres die in Sluier grenzen verkennen. Hun avonturen delen ze met de Duitse breakdancer Conny.

Samen zoeken ze zon. Maar voordat het licht wordt, dromen ze. Eén droom? Nee. Duizend-en-een-dromen en duizend-en-een-nachtmerries. Je ziet ze in Sluier. Tip(je) van Danstheater AYA: kijken!

De voorstelling Sluier duurt 75 minuten en bestaat uit twee delen. In het eerste deel vertellen de dansers over hun eigen leven tussen twee culturen. In het tweede deel staat het verhaal van 'Layla en Majnun' (de Arabische Romeo en Julia) centraal.

Concept & regie: Wies Bloemen

Choreografie: Wies Bloemen i.s.m. de dansers

Dans: Laila el Bazi, Mouna Laroussi, Constantin Trommlitz, Chérif Zaouali

Zang: Karima el Fillali

Muziek: Kaveh Vares, René Thie

Decor & licht: Erik van Raalte

Kostuums: Marina van der Heiden

Dramaturgie: Monique Masselink

Techniek: Nick van Doesum, Maurits Thiel

Muziekfragmenten: Dennis van Tilburg

Danstheater AYA

Artistieke leiding: Wies Bloemen

Zakelijke leiding: Manuel Segond von Banchet

Hoofd productie en techniek: Erik van Raalte

Productieleiding: Philippe Vansweevelt

Marketing en educatie: Anne Vermeegen en Kim Tawjoeram

Boeking: Frontaal Theaterbureau

T. +31(0)20 6929603 E. info@frontaal.com

Theaterregels

Waarschijnlijk hebben lang niet al uw leerlingen ervaring met theaterbezoek. Daarom is het belangrijk met hen te bespreken hoe het er in het theater aan toegaat. Zo kan de kennismaking met het theater voor iedereen een positieve ervaring zijn die hopelijk bijdraagt aan een blijvende interesse.

Theaterregels

- Op tijd aanwezig zijn.
- Mobiele telefoons uit.
- Jassen en tassen niet mee de zaal in. Geen petten op in de zaal.
- Zo dicht mogelijk bij het speelvlak gaan zitten.
- Geen luid commentaar en/of gepraat.
- Geen etenswaren, snoep, drinken en kauwgom in de zaal.
- Niet halverwege de voorstelling de zaal verlaten.
- Respect en aandacht voor de voorstelling.
- Applaus na afloop van de voorstelling is welkom en is leuk voor de dansers.

Jongeren waarderen regels beter wanneer zij die begrijpen. Het kan helpen om uw leerlingen de volgende vragen voor te leggen:

- Wat is het verschil tussen kijken naar een film of kijken naar een theatervoorstelling?
- Welke regels zou jij bedenken voor het publiek?

Al het bovenstaande lijkt erg vanzelfsprekend. Toch blijkt dat leerlingen zich vaak onvoldoende realiseren wat het betekent dat dansers zich 'live' voor hen inspannen. Dit vraagt om een andere houding van het publiek dan bijvoorbeeld bioscoopbezoek. Als de voorstelling verstoord wordt, is dit niet alleen storend voor het overige publiek, maar ook voor de dansers.

Dit alles wil uiteraard niet zeggen dat er niet op de voorstelling gereageerd mag worden! Vaak wordt immers bewust de reactie van het publiek uitgelokt. Natuurlijk mag er gelachen worden, of mogen leerlingen reageren op scènes die een reactie oproepen. Een voorstelling bezoeken is natuurlijk ook vooral: plezier hebben!

Begeleiding

Wij rekenen erop dat u voor voldoende begeleiding van de leerlingen zorgt. Wij denken aan een volwassen begeleider per 15 leerlingen. De begeleider is verantwoordelijk voor deze groep leerlingen en zal moeten ingrijpen zodra dat nodig is. Dit is wanneer ander publiek last ondervindt of wanneer de spelers gestoord worden. Als u weet dat er leerlingen zijn die onrust kunnen veroorzaken, dan verzoeken wij u hen extra te begeleiden of er zelf tussen te gaan zitten.

Filmmateriaal en achtergrondinformatie

voor de docent

De bijgeleverde dvd kan worden gebruikt in de lessen of los van de beschreven lessen. Wanneer u met de leerlingen de dvd heeft bekeken, hebben de leerlingen een beeld van de voorstelling die ze gaan bezoeken. Wij bevelen u daarom aan om de dvd in zijn geheel te laten zien. Het filmmateriaal is ook te vinden op ons YouTube-kanaal: www.youtube.com/user/danstheatreaya.

De dvd heeft een menu. De duur van het onderdeel 'Interviews voor de lessen' duurt 9.50 minuten. Daarnaast kunt u via het menu een aantal VLOGS zien over 'Sluier'.

Via ons YouTube kanaal (youtube.com/user/danstheatreaya) zijn onder andere te zien:

- Trailer 'Sluier'
- Film bij educatiemateriaal 'Sluier'
- Vlogs over het maakproces van 'Sluier' getiteld 'De weg naar het podium'

Inspirerend materiaal rondom het thema van de voorstelling is verder te vinden via onderstaande links. U kunt deze filmpjes gebruiken als achtergrondinformatie voor uzelf, of vertonen aan uw leerlingen in de klas. Deze filmpjes komen niet terug in de beschreven lessen, maar kunt u wel gebruiken als u zelf een les rondom de thema's wilt maken.

<https://www.youtube.com/watch?v=yMxu9QCrb7w>

Een gesprek over maagdelijkheid, mythen rondom het maagdenvlies en de rol van jongens.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZNuFmj5NJJ4>

Korte beschrijving over het verschil tussen een levensbeschouwing, religie en godsdienst (55 seconden)

<http://www.schooltv.nl/video/wat-is-typisch-nederlands-column-over-de-nederlandse-identiteit/>

Column van Rob Wijnberg op schooltv over wat typisch Nederlands is. Duur: 1 minuut

<http://www.schooltv.nl/video/wereldgodsdiensten-joden-christendom-en-islam/#q=>

Schooltv-filmpje over Het Jodendom, Christendom en Islam. Ze verschillen in veel opzichten, maar eigenlijk vereren ze alle drie dezelfde God. Duur: 1.57 minuten.

<https://www.youtube.com/watch?v=AvFI6UBZLv4>

Filmpje over de verspreiding van religie over de wereld. Duur: 2.35 minuten.

<http://www.schooltv.nl/video/dossier-maatschappijleer-pluriforme-samenleving-religie/>

Filmpje van schooltv over onze samenleving met mensen met verschillende culturen, tradities en leefstijlen.

Typisch cultuurkenmerk is religie. Nederland kent een enorm scala religieuze stromingen. Duur: 15 minuten

<http://www.schooltv.nl/video/dossier-maatschappijleer-afl8-pluriforme-samenleving-cultuur-en-cultuurverschillen/>

Geloof en taal zijn belangrijke cultuurelementen. Maar ook omgangsvormen, de verhouding tussen de seksen, de wijze van opvoeden en opvattingen over fatsoen. Cultuur vormt het geheel van waarden,

normen, kennis en opvattingen. Welke belangrijke cultuurverschillen doen zich in Nederland voor en hoe gaan mensen daar mee om?

Duur: 14.37 minuten

Sluier is gebaseerd op het aloude liefdesverhaal 'Romeo & Julia' van Shakespeare (1591/1596) over de onmogelijke liefde van Juliet Capulet en Romeo Montague. Ze zijn verliefd ondanks de ruzies tussen hun twee families.

Dit toneelstuk heeft al vanaf 1900 filmmakers geïnspireerd. Er zijn in totaal nu zo'n veertig versies van dit stuk voor het witte doek vastgelegd. De musical West Side Story is een vernieuwde versie van hetzelfde verhaal. Daarnaast is het ook de basis geweest voor een aantal balletten en opera's.

Het thema van een onmogelijke liefde komt vaak voor in de literatuur. Ver voor Shakespeare was er al 'Pyramus en

Thisbe', een verhaal uit de Griekse mythologie over de onmogelijke liefde tussen twee jonge mensen uit Babylon. Ook zij mochten niet trouwen van hun ouders.

Ook is er een Arabische versie van het verhaal van de onmogelijke liefde: 'Layla en Majnun'. Majnun is een dichter die verliefd wordt op Layla. Layla trouwde met iemand anders. Majnun kwam hier achter, en ging zwerven in de woestijn waar hij steeds meer gedichten vol liefdesverdriet schreef. Na de dood van haar echtgenoot treurt Layla openlijk over haar liefde voor Majnun, en sterft kort daarna. Majnun hoort van haar dood en bezoekt, waanzinnig van verdriet, geregeld haar

graf. Hij sterft en wordt naast zijn geliefde begraven.

Al in de achtste eeuw wordt hun geschiedenis in gedichten verteld. Het verhaal is in het Midden-Oosten net zo beroemd als 'Romeo & Julia' in het Westen. Layla en Madjnun leven anno 2006 voort in verhalen, liederen, gedichten, films en kunst in het gebied dat zich uitstrekt van Marokko via Turkije, Iran en India tot in Indonesië. In Europa is de hit 'Layla' van Eric Clapton de bekendste verwijzing naar het verhaal.

Als voorbereiding op 'Sluier' kunt u overwegen om met uw leerlingen de Romeo & Juliet-verfilming uit 2013 te kijken. Hij is onder andere te zien via YouTube

(<https://www.youtube.com/watch?v=gPf3BnaE2Jg>). Deze versie is wel zonder ondertiteling.

Les 1: wie ben ik

en hoe hangt dit samen met mijn omgeving

les voor voorstellingsbezoek

Doel van de les

- Leerlingen maken kennis met de dansers van de voorstelling
- Leerlingen maken kennis met de thema's van de voorstelling
- Leerlingen denken na over identiteit
- Leerlingen zien dat hun identiteit ook door hun omgeving wordt bepaald
- Leerlingen verwerken hun ideeën over hun identiteit in een tekening

Opbouw van de les

1. Vertoning les dvd
2. Introduceren thema's van de voorstelling 'Sluier'
3. Testje 'Wie is de beste Nederlander', een paar vragen uit het inburgeringsexamen
4. Reflectie op identiteit. Wat bepaald wie je bent en waar je bij hoort
5. Verwerken van je eigen ideeën over je identiteit in tekening
6. Indien tijd over: vertoning van een van de afleveringen van 'de weg naar het podium'

Tijdsduur: 1 lesuur

Benodigd materiaal

- Lesbrief, dvd en afspeelapparatuur
- Papier en pen eventueel met tekenspullen

De les:

1. Vertoning film bij lesmateriaal (duur 9.50 min.)

Vertel de leerlingen dat zij binnenkort de voorstelling 'Sluier' van Danstheater AYA bezoeken. Vertel dat jullie een filmpje gaan kijken om de voorstelling te introduceren.

2. Introductie thema's van de voorstelling 'Sluier'.

Vertel de leerlingen dat een van thema's in de voorstelling 'Sluier' te maken heeft met identiteit. Wie ben je en hoe komt het dat je zo bent? Welke rol speelt je familie, je omgeving en het land waarin je woont hierbij? In Nederland moeten nieuwe inwoners bewijzen dat ze voldoende van Nederland afweten om hier te mogen wonen.

3. Vertel dat de leerlingen nu kort wat vragen uit het inburgeringsexamen met elkaar beantwoorden om te testen of we echte Nederlanders zijn.

U stelt de vraag en noemt de mogelijke antwoorden. U geeft iedere keer een ander tweetal de kans om een antwoord te kiezen en bespreekt daarna heel kort het goede antwoord. U kunt er voor kiezen slechts een paar van de onderstaande vragen te behandelen als u merkt dat e.e.a. anders te lang duurt.

De Vragen:

Vraag 1: Een collega van u gaat trouwen. U bent niet uitgenodigd maar u wilt wel iets doen. Wat doet u?

- A U geeft een cadeau
- B U stuurt een enveloppe met geld
- C U stuurt een kaartje

Antwoord C is goed.

Als iemand in uw omgeving trouwt is het de gewoonte om een kaartje te sturen of te geven. Een cadeau of geld geeft u als u bij het feest aanwezig mag zijn.

Vraag 2: U zit met een collega op een terras een drankje te drinken en u stoort zich aan het feit dat een tafeltje verderop twee mannen elkaar strelen en kussen. Wat doet u?

- A U blijft zitten en doet alsof u het niet erg vindt
- B U zegt nogal luidruchtig tegen uw collega wat u vindt van homoseksualiteit
- C U zegt tegen de mannen dat ze ergens anders moeten gaan zitten

Antwoord A is goed.

In Nederland is openlijke homoseksualiteit niet verboden. De twee mannen mogen elkaar dus openlijk zoenen. U kunt het hier niet mee eens zijn, maar u mag u daar niet discriminerend over uiten. Negatief reageren is dus niet de manier.

Vraag 3: Het is nieuwjaarsdag. Tijdens de jaarwisseling hebben u en uw burens vuurwerk afgestoken. Er ligt nu veel rotzooi op straat. Wat doet u?

- A Als u wakker wordt, veegt u het even aan
- B Niets. Straatvegen is de taak van de gemeentereiniging
- C Niets. Het waait wel een keer weg

Antwoord A is goed.

De gemeentereiniging veegt inderdaad af en toe de straat aan. Maar zeker na feestjes op straat is het gebruikelijk zelf even alles aan te veegen.

Vraag 4: Waarom is Willem van Oranje heel belangrijk geweest voor Nederland?

- A Hij heeft gezorgd voor het verjagen van de Spaanse bezetter uit ons land
- B Hij heeft het begin van onze onafhankelijke strijd geleid
- C Hij heeft het volkslied van Nederland, het Wilhelmus geschreven

Antwoord B is goed.

Willem van Oranje, ook wel Willem de Zwijger genoemd, was een verre verwant van onze Koningin Beatrix. Hij begon de opstand tegen de Spaanse overheersers en zonder hem had Nederland als onafhankelijke staat misschien wel nooit bestaan.

Vraag 5: Wat of wie herdenken wij op 4 mei?

- A Alle Nederlandse oorlogsslachtoffers
- B Het begin van de Tweede Wereldoorlog
- C Het einde van de Tweede Wereldoorlog

Antwoord A is goed.

Op 4 mei herdenken de Nederlanders alle Nederlanders die zijn omgekomen tijdens oorlogen en vredesoperaties sinds het begin van de Tweede Wereldoorlog. De Tweede Wereldoorlog begon op 10 mei 1940 en Nederland viert zijn bevrijding op 5 mei.

Vraag 6: Waar is de bloembollensector het grootst.

- A In de provincie Flevoland
- B In de provincie Noord-Holland
- C In de provincie Zuid-Holland

Antwoord B is goed.

De Keukenhof mag dan wel in Zuid-Holland liggen, maar Noord-Holland is de provincie waar de meeste bloembollen worden geteeld. Zuid-Holland komt op de tweede plek.

Vraag 7: Welke van deze taken voert de koning uit?

- A Ministers benoemen
- B Regering samenstellen
- C Wetten maken

Antwoord A is goed.

Hij heeft ceremoniële en staatkundige taken. De koning stelt, na verkiezingen, formateurs aan die een nieuw kabinet vormen. Hij stelt de regering niet zelf samen. Nieuwe wetten ondertekent hij alleen, hij maakt ze niet zelf. De koning benoemt de ministers die worden voorgedragen.

Online zijn er ook testen te maken. Een voorbeeld hiervan is

<http://typischnederlands.vara.nl/index.php?id=15000>

Bespreek na deze voorbeeldvragen na of aan de hand van deze test kan worden bepaald of je een Nederlander bent.

4. Reflectie op identiteit. Wat bepaald wie je bent en waar je bij hoort.

Vraag de leerlingen pen en papier te pakken. Vertel dat ze gaan nadenken waaruit hun eigen identiteit bestaat. De bedoeling is dat de leerlingen het volgende noteren:

- a. Welke eigenschappen heb je van je vader?
- b. Welke eigenschappen heb je van je moeder?
- c. Welke eigenschappen heb je ontwikkeld door je omgeving (dit kan een persoon zijn, maar ook de plek waar je bent opgegroeid of bijvoorbeeld een hobby)
- d. Welke eigenschappen zijn echt van jou en hebben niets met je omgeving te maken?

5. Verwerken van je eigen ideeën over je identiteit in tekening.

Vraag de leerlingen schetsmatig een tekening van zichzelf te maken (dit mag een simpel poppetje zijn).

Vraag ze vervolgens dit poppetje in vakken te verdelen en in deze vakken hun eigenschappen te schrijven zie ze bij punt 4 hebben geformuleerd. Ze delen zo zichzelf (hun poppetje) op in vader, moeder, omgeving, zelf en schrijven in ieder vak de eigenschappen die daarbij horen.

Bespreek ten slotte de opdracht na. Vraag de leerlingen of ze een ander persoon zouden zijn als ze in een ander gezin of ander land of andere omgeving waren geboren en opgegroeid. Vraag hen te benoemen over wat er dan anders aan hen zou kunnen zijn.

6. Indien u tijd over heeft, kunt u nog een VLOG over 'Sluier' kijken op ons YouTube-kanaal. (te zien op het YouTube-kanaal van Danstheater AYA).

Les 2: over de streep in iemand anders schoenen

hoe denkt een ander

les voor voorstellingsbezoek

Doel van de les

- Leerlingen maken kennis met dansers van 'Sluier'
- Leerlingen nemen kennis van de thema's van de voorstelling
- Leerlingen leven zich in in een ander persoon
- Leerlingen ervaren hoe het is om te kiezen als een ander

Opbouw van de les

- 1 Klassikaal het filmmateriaal bekijken en nabespreken
- 2 Inleiding spel
- 3 Verdeling van de rollen
- 4 Over de streep in je rol
- 5 Nabespreking van de les

Tijdsduur: 1 lesuur

Benodigd materiaal

- Lesbrieven met bijlagen, dvd en afspeelapparatuur
- Groot lokaal of lokaal met tafels en stoelen aan de kant.

De les

1. Klassikaal het filmmateriaal bekijken

Vertel de leerlingen dat zij binnenkort de voorstelling 'Sluier' van Danstheater AYA bezoeken.

Bekijk het filmmateriaal en spreek dit kort na. Vraag aan de leerlingen waar ze denken dat de voorstelling 'Sluier' over gaat. . Vertel dat een van de thema's van de voorstelling te maken heeft met wie we zijn en hoe ons handelen ook wordt ingegeven door de omgeving waarin we leven.

2. Inleiding spel

Vraag wie van de leerlingen het televisieprogramma 'Over de streep' kent. Vraag de leerlingen het programma toe te lichten en de regels uit te leggen. (Als u zelf meer wilt weten over dit programma, kunt u de zoekterm 'Over de streep', ingeven op YouTube om een filmpje van dit programma te zien.)

Vertel dat jullie ook een soort 'Over de streep' gaan spelen, alleen gaan jullie niet als jezelf op de vragen reageren, maar als een ander. De reden hiervoor is dat je leert nadenken over hoe je leven er uit zou zijn als je geboren zou zijn in een ander gezin, ander dorp of stad of in een ander land.

3. Verdeling van de rollen

Maak tweetallen en geef ieder tweetal een rol. Geef bijvoorbeeld ieder groepje een nummer en meld daarna welk persoon bij dit nummer hoort. De rollen kunt u ook vinden op Bijlage 1 (pagina 21). Vraag de leerlingen hun rol groot op te schrijven op een A4 en deze vast te houden tijdens het spel.

Het zou leuk zijn als de rollen ver aflaggen van wie de leerlingen zelf zijn.

U kunt de onderstaande rollen verdelen:

1. Gehoorzaam moslimmeisje van 13 jaar
2. Bejaarde Nederlandse Amsterdammer van 93 jaar
3. Huisvrouw van 45 jaar uit Lutjebroek
4. Blanke vrouwelijke docent op een gymnasium van 60 jaar
5. Jongen uit arm gezin van 15 jaar
6. Rijk Goois meisje dat hockeyt van 17 jaar
7. Nederlands-Marokkaanse danseres van 24 jaar
8. Rijke boer uit Groningen van 55 jaar
9. Vluchtelingjongen uit Syrië van 18 jaar
10. Oorlogsveteraan van oorlog in Afghanistan van 42 jaar
11. Extreem rechtse politicus van 52 jaar (Geert Wilders)
12. Opstandige moslimjongen van 14 jaar
13. Oudere Turkse gastarbeider die moeite heeft met Nederlands van 70 jaar
14. Docent maatschappijleer op een vmbo van 30 jaar
15. Streng Christelijke jongen van 10 jaar
16. Vrijdenkend meisje dat is opgevoed in gezin van twee moeders van 12 jaar
17. Vlaams-Tunesische danser van 38 jaar

4. Over de streep in je rol

Vertel dat de tweetallen goed moeten nadenken over hoe hun personage denkt en voelt en dat ze als hem of haar moeten proberen te handelen. Ze mogen overleggen met hun partner die hetzelfde personage heeft gekregen. Bespreek na iedere stelling kort na waarom de leerlingen hebben gekozen om wel of niet over de streep te gaan.

Trek een (denkbeeldige) streep in het klaslokaal. Vraag leerlingen om over de streep te gaan als:

- Je veel minder mag dan je leeftijdsgenoten
- Je ouders willen dat je met een blanke partner thuis komt
- Je het gevoel hebt dat je nergens bij hoort
- Je vanwege je geloof sommige dingen niet mag
- Je wel eens honger hebt gehad

- Je vindt dat mensen meer begrip voor elkaar zouden moeten hebben
- Je oorlog hebt meegemaakt
- Je wel eens gediscrimineerd bent
- Je bang bent dat Nederland verandert door de komst van vluchtelingen
- Je anders wilt leven dan je ouders
- Je familie het belangrijkste in je leven is
- Je vindt dat homoseksualiteit een ziekte is
- Je vindt dat vroeger alles beter was
- Je vindt dat alle culturen naast elkaar mogen bestaan en van elkaar kunnen leren
- Je ouders bepalen of bepaald hebben met wie je mag trouwen
- Je nieuwsgierig bent naar andere mensen en culturen
- Je geleerd heb altijd naar je ouders te luisteren
- Je het gevoel hebt dat je heel bijzonder bent
- Je een andere weg in bent geslagen dan je ouders hadden gewild
- Je geen zin hebt om je te verdiepen in een ander
- Je vindt dat je bepaalde rechten hebt omdat je in Nederland bent geboren
- Je vaak vindt dat andere mensen zondig leven
- Je hoopt later in een ander land te gaan wonen

5. Nabespreking van de les.

Vragen die u aan de leerlingen zou kunnen stellen zijn:

Was het moeilijk om als een ander te reageren?

Heb je meer begrip gekregen voor een ander door dit spel?

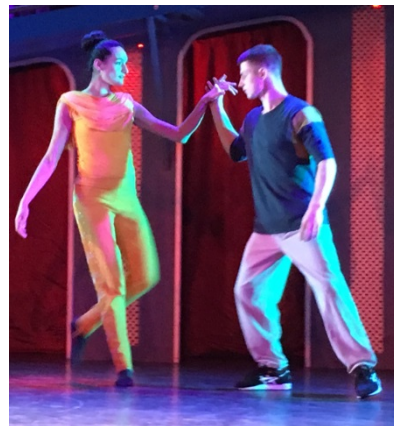
Was het duo het vaak oneens? En wanneer?

Is het makkelijk om op basis van een paar kenmerken te beslissen wat een persoon denkt of voelt?

Les 3: Romeo & Julia

wat is liefde? een foto-opdracht

les na voorstellingsbezoek

Doel van de les

- Leerlingen reflecteren op het voorstellingsbezoek
- Leerlingen denken na over liefde in verschillende culturen
- Leerlingen denken na over ongeschreven regels over liefde
- Leerlingen maken hun eigen Romeo & Julia-verhaal
- Leerlingen verwerken dit verhaal in een beeldende opdracht (fotostrip)

Opbouw van de les

1. Bespreek de voorstelling kort na
2. Verdieping Romeo & Julia-thema
3. Reflectie op thema onmogelijke liefde
4. In groepjes verzinnen van eigen Romeo&Julia-verhaal
5. Verwerken van dit verhaal in een fotostrip
6. Nabespreking opdracht

Tijdsduur: 1 lesuur

Benodigd materiaal

- Mobiele telefoons of andere camera's
- iets waarop de foto's te zien kunnen zijn (via projectie op een scherm bijvoorbeeld of door de telefoon op een computer aan te sluiten)

De les:

1. Bespreek de voorstelling kort na
2. Verdieping Romeo&Julia-thema

Vertel de leerlingen dat het Romeo & Julia-thema een thema is waar heel veel over geschreven is vanuit vele culturen. (Voor meer informatie hierover kunt u kijken op pagina 8 en 9, bij de achtergrondinformatie voor de docent).

Vraag hen of ze zelf een verhaal kennen van een onmogelijke liefde. Dit kan bijvoorbeeld ook een film zijn.

3. Reflectie op thema onmogelijke liefde

Vraag de leerlingen of ze denken dat onmogelijke liefdes verbonden zijn aan een bepaalde cultuur of dat ze overal kunnen voorkomen. Vraag de leerling voor zichzelf antwoord te geven op de volgende vragen:

- Hoe zouden je ouders reageren als je verliefd wordt op iemand uit een tokkie gezin?
- Hoe zouden je ouders het vinden als je homoseksueel zou zijn?
- Hoe zouden je ouders het vinden als je partner 20 jaar ouder is?
- Hoe zouden je ouders het vinden als je verliefd werd op iemand uit een ander land?
- Hoe zouden je ouders het vinden als je verliefd werd op iemand met een ander geloof?
- Hoe zouden je ouders het vinden als je thuis kwam met iemand van een heel anders opleidingsniveau?
- Wat vinden je ouders ervan als je thuis komt met iemand die niet werkt?
- En wat zouden ze er van vinden als je geliefde hoge schulden heeft?

4. In groepjes verzinnen van eigen Romeo & Julia-verhaal

Verdeel de klas in groepjes van ongeveer 4 leerlingen. Vraag de leerlingen zelf hun Romeo & Julia-verhaal te schrijven. Als inspiratie mogen ze de vragen over verboden liefdes zoals hierover (punt 3) gebruiken.

Ze mogen dit verhaal kort noteren. Hun aantekeningen vormen de basis voor de fotostrip die ze van hun verhaal gaan maken.

5. Verwerken van dit verhaal in een fotostrip

Vraag de leerlingen hun verhaal vorm te geven tot een fotostrip. Ze mogen zogenaamde 'tableau vivants' maken met sleutelscenes uit hun verhaal. Deze tableau vivants mogen ze vervolgens fotograferen met hun telefoon.

Het idee is dat ze met een stuk of 6 foto's hun verhaal kunnen verbeelden. Een voorbeeld van de fotostip uit de voorstelling vindt u in bijlage 2 van dit lesmateriaal (pagina 23).

(Tableau vivant betekent levend schilderij. In dit geval is het de bedoeling dat het groepje leerlingen op een bepaalde manier ten opzichte van elkaar liggen, zitten of staan. Het gaat om de compositie. De houding die de leerlingen aannemen, moeten karakteristiek zijn voor de situatie die ze uitbeelden. Deze werkvorm leert leerlingen nadenken over de essentie van zaken, hun lichaamsexpressie en mimiek maximaal te gebruiken.)

6. Nabespreking opdracht

Vraag de groepjes leerlingen ten slotte hun fotostripverhaal te presenteren aan de klas.

Suggesties voor een nagesprek

Een voorstelling zien is in de eerste plaats een individuele ervaring. Wat je raakt, wat je mooi of lelijk vindt en welke spelers je aanspreken, is voor iedereen anders. Degene die naast je zit kan een heel andere voorstelling gezien hebben dan jij. Bij het nagesprek is het van belang leerlingen vrij te laten spreken over hun theaterervaringen. Er bestaan geen goede of foute antwoorden op de vragen die u ze stelt, ieder antwoord is in principe goed. Met andere woorden: iedereen kan iets anders ervaren hebben. Niemand heeft de waarheid in pacht en ieders mening telt even zwaar.

We willen voorzetten geven voor het nagesprek op basis van drie niveaus:

1. de beleving van de voorstelling
2. de gebruikte technieken
3. de thema's en de 'boodschap'

Theatertekens en beleving van de voorstelling

Theatermakers (regisseur/choreograaf, acteur/danser, muzikant, geluidstechnicus, belichter) gebruiken allerlei 'theatertekens' om aan het publiek hun verhaal te vertellen. In het nagesprek onderzoekt u samen met de leerlingen welke theatertekens een bepaalde beleving bewerkstelligen. De nabespreking zal steeds schakelen tussen verschillende niveaus:

1) Het eerste niveau – Wat doet de voorstelling met je?

- Als je terugdenkt aan de voorstelling welk moment zie je dan voor je? Wat gebeurde er?
- Was er iets in de voorstelling wat je mooi vond, waarom je moest lachen of waarover je hebt verbaasd? Was er iets wat je raakte?

2) Het tweede niveau – Welke theatertekens werden gebruikt om dit effect te geven, denk aan:

- decor (Bijv: Wat heb je herkend in het decor? Waarom is denk je gekozen voor dit decor? Hoe werd het decor gebruikt?)
- geluid/muziek (Bijv: Wat voor muziek heb je gehoord en waarom werd, denk je, die muziek gebruikt? Waarom was een van de spelers een zangeres denk je?)
- dansers (Bijv: Waarom is er gekozen voor dansers met Moslim-achtergrond? Waren er verschillen tussen de dansers? En zo ja, welke?)
- dansstijl (Bijv: Welke stijlen werden gebruikt en wanneer werden deze gebruikt en door wie?)
- kostuums (Bijv: Wat was er opvallend aan de kostuums? Waarom was dat denk je?)
- licht (Bijv: Wat heb je aan het licht opgemerkt en voor welk doel werd dat gebruikt denk je?)

3) Het derde niveau – Waar gaat de voorstelling over, wat vind je daarvan?

- Waar gaat de voorstelling over? Wat is het thema of wat zijn de thema's?
- In welke scènes kwam dit naar voren?

- Zat er een verhaal in de voorstelling?
- Kun je vertellen waarom de verschillende personages deden zoals ze deden? (Laila, Conny, Mouna, Cherif, Karima)
- Waarom denk jij dat de voorstelling uit twee delen bestond?
- Waarom denk je dat je mocht kiezen als publiek welk einde van de voorstelling je wilt?
- Wat hebben de makers willen vertellen aan het publiek?
- Wat vind jij daarvan, ben je het ermee eens?

Aansluitend op dit derde niveau is het mogelijk de voorstellingservaring te koppelen aan de dagelijkse ervaring van de leerlingen.

- Op welk personage is de voorstelling lijkt jij het meest?
- En op wie lijkt je het minst?
- Wat voor rol speelt geloof in jouw leven?
- Hoe belangrijk is familie voor je?
- Luister je altijd naar wat je ouders zeggen?
- Zien jouw ouders een andere toekomst voor jou voor zich dan jij zelf?
- Voel jij je ook wel eens tussen twee culturen zitten?
- Zijn er grote verschillen tussen je leven thuis en je leven buiten huis?
- Wat voor opvoeding zou jij je kinderen later willen geven?
- Wat zijn de voordelen van gelovig zijn?
- En wat zijn de nadelen?
- Wil je het met je ouders kunnen hebben over liefde en seksualiteit?
- Ken jij voorbeelden in je omgeving waarbij 'verboden liefde' wel werkt?
- Hoe zijn jouw ouders op elkaar verliefd geworden? Mocht dit van hun ouders?
- Zijn er dingen die je niet mag van je ouders, waar je het niet mee eens bent?
- Wil je ongeveer hetzelfde leven als je ouders?
- Wat zou je anders willen doen dan je ouders?

Bijlage 1: over de streep (opdracht 2)

de rollen:

1. Gehoorzaam moslimmeisje van 13 jaar
2. Bejaarde Nederlandse Amsterdammer van 93 jaar
3. Huisvrouw van 45 jaar uit Lutjebroek
4. Blanke vrouwelijke docent op een gymnasium van 60 jaar
5. Jongen uit arm gezin van 15 jaar.
6. Rijk Goois meisje dat hockeyt van 17 jaar
7. Nederlands-Marokkaanse danseres van 24 jaar
8. Rijke boer uit Groningen van 55 jaar
9. Vluchtelingjongen uit Syrië van 18 jaar
10. Oorlogsveteraan van oorlog in Afghanistan van 42 jaar
11. Extreem rechtse politicus van 52 jaar (Geert Wilders)
12. Opstandige moslimjongen van 14 jaar
13. Oudere Turkse gastarbeider die moeite heeft met Nederlands van 70 jaar
14. Docent maatschappijleer op een vmbo van 30 jaar
15. Streng Christelijke jongen van 10 jaar
16. Vrijdenkend meisje dat is opgevoed in gezin van twee moeders van 12 jaar
17. Vlaams-Tunesische danser van 38 jaar

de opdrachten:

- Je veel minder mag dan je leeftijdsgenoten
- Je ouders willen dat je met een blanke partner thuis komt
- Je het gevoel hebt dat je nergens bij hoort
- Je vanwege je geloof sommige dingen niet mag
- Je wel eens honger hebt gehad
- Je vindt dat mensen meer begrip voor elkaar zouden moeten hebben
- Je oorlog hebt meegemaakt
- Je wel eens gediscrimineerd bent
- Je bang bent dat Nederland verandert door de komst van vluchtelingen
- Je anders wilt leven dan je ouders
- Je familie het belangrijkste in je leven is
- Je vindt dat homoseksualiteit een ziekte is
- Je vindt dat vroeger alles beter was
- Je vindt dat alle culturen naast elkaar mogen bestaan en van elkaar kunnen leren
- Je ouders bepalen of bepaald hebben met wie je mag trouwen
- Je nieuwsgierig bent naar andere mensen en culturen
- Je geleerd heb altijd naar je ouders te luisteren
- Je het gevoel hebt dat je heel bijzonder bent
- Je een andere weg in bent geslagen dan je ouders hadden gewild
- Je geen zin hebt om je te verdiepen in een ander
- Je vindt dat je bepaalde rechten hebt omdat je in Nederland bent geboren
- Je vaak vindt dat andere mensen zondig leven
- Je hoopt later in een ander land te gaan wonen

Bijlage 2: fotostrip (opdracht 3)

Voorbeeld fotostrip aan de hand van de voorstelling

Laila ziet Conny

Laila en Conny
worden verliefd

Laila's vader wil niet dat
ze met Conny omgaat

Laila is verdrietig en wordt
getroost door haar moeder

Laila blijft Conny ontmoeten

Laila's vader komt hierachter en vecht met Conny

Conny wordt gedood door Laila's vader

Spelers zoeken samen met publiek naar alternatief einde

Colofon

© Dit is een uitgave van Danstheater AYA
Inhoud en productie lesmateriaal: Annemieke Bot
Foto's: Ben van Duin
Flyer: Paulina Matusiak

Dvd

Interviews, camera en montage: Annemieke Bot & Kim Tawjoeram
Trailer: K1 cultmedia
VLOGS: Charlie Duran

Danstheater AYA, Contactweg 42H, 1014 AN Amsterdam
t: +31(0)20 386 85 74, f: +31(0)20 486 86 80, e: info@aya.nl

Danstheater AYA wordt gesubsidieerd door het
Fonds Podiumkunsten en het amsterdams fonds voor de kunst